METSA
MATKARADA
BALTIC FOREST HIKING

Metsa matkarada on läbi Balti riikide kulgev kaugmatkarada, mis läbib Eesti, Läti ja Leedu metsasemaid alasid, rahvusparke ja teisi kaitsealasid. Matkaraja lõigud on erineva raskusastmega, igaüks endale valida sobivaima. Riia ja Tallinna vaheline matkarada on jaotatud 50 lõiguks. Metsa matkarada on osa rahvusvahelisest Euroopa pikamaarajast E11.

Iga rajalõik ehk päevateekond on umbes 20 km pikk.

Pikkus: u 2100 km
Leedus – 751 km
Lätis – 625 km
Eestis – 720 km
www.baltictrails.eu

The Forest Trail is a long-distance hiking route in the Baltic States that leads through the most forested lands and national parks of Lithuania, Latvia and Estonia. The different trail sections have different degrees of difficulty, so everyone can choose the distance best suited for them. Forest trail is designed as a part of the international European long-distance hiking route E11.

One day distance is approximately 20 km.

Length: ~ 2100 km
in Lithuania – 751 km
in Latvia – 625 km
in Estonia – 720 km
www.baltictrails.eu

Oled jõudnud Haanja kõrgustiku südamesse, Suure Munamäe jalamile. Siit jääb vaid ronida järgmised 40 meetrit, et jõuda mäe tippu (317,4 m) ning veel 30, et jõuda vaatetorni tippu. Suur Munamägi on Eesti ja kogu Baltikumi kõrgeim tipp, ehkki kaugemalt vaadates võib kõrgem paista hoopis naabruses asuv Vällamägi (304 m), mis ulatub 88 m üle jalamil asuva järvepinna. Need kaks mäge paistavad igast kandist üle Haanja kaugele silma.

Haanja kõrgustiku keskmes ulatub üle 280 m tervelt 19 mäge, nt Kerekunna mägi (296 m), Tsälbamägi (293 m), Harakamägi (291 m) ja Rohtesoo mägi (291 m). Kõrgustikul asub ligi 170 järve, keskosa järvedest on olulisimad Vaskna järv, Kavadi järv, Kurgjärg ja Uue-Saaluse järv. Pinnakate on viljakas, seetõttu kasvavad siin lopsakad salu- ja laanemetsad. Siinsamas Suure Munamäe jalamil kasvab võimas vana salukuusik. Vällamäel kasvab inimtegevusest vähe mõjutatud ürgmets, 120 aasta vanune sinilillekuusik. Hoolimata viljakatest muldadest ei saa siin põllumajandusega kuigi hästi tegeleda, sest reljeef on väga künklik. Küngaste nõlvade kalle on u 12–30 kraadi, mõnes kohas koguni 40 kraadi. Seda tüüpi maastikud on tekkinud geoloogilises mõistes kõige hilisemate looduslike protsesside käigus. Olulist rolli etendasid umbes 12 000 aastat tagasi taganenud mandrijää, jää sulamisega seotud setete ümberpaigutumine ning hilisemad veega seotud protsessid. Haanja kõrgustiku iseloomuliku looduse ja pärandkultuurmaastike kaitseks on loodud Haanja looduspark.

Kui võtad suuna Setomaa poole, viib metsa matkarada mööda väikeseid külavaheteid ja üle metsaste küngaste kõrgustiku idaserva suunas. Tsiistre kandis muutuvad künkad lamedamaks ning põllud suuremaks. Riia poole liikudes kulgeb metsa matkarada väga vaheldusrikkas ja mosaiikses maastikus, kus leidub suuremaid metsamassiive, väiksemaid soo- ja põllulappe, hajatalusid ja sumbkülasid ning tee on peaaegu kogu ulatuses väga käänuline. Päeva lõpuks jõuab matkarada Eesti-Läti piirile, olles enne teinud käänu kauni Viitina ümbruse pärandkultuurmaastikele.

You have now reached the center of the Haanja Upland, the foot of the Suur Munamägi Hill. Only 40 more meters until you reach the top of the hill (317.4 m) and 30 meters more to climb the look-out tower. This is the highest point in the Baltic States. However, when looking from afar, the neighboring Vällamägi Hill (304) might look higher because of its relative height from the base (88 m). Those two hills can be spotted from anywhere on and around the Haanja Upland.

There are 19 hills in the center of the upland that reach over 280 m above sea level, and about 170 lakes. The soils are fertile, and the forests here are lush western taiga forests. Here, on the foot of the Suur Munamägi Hill, you can see a mighty spruce forest. The foot of the Vällamägi Hill is covered with old spruce forest that has had almost no human impact. Despite having fertile soil, agriculture is not widespread here, because of the very varied relief that makes cultivation a challenge. The gradient of the slopes is ca 12-30 degrees, on some slopes even 40 degrees. These types of landscapes have emerged during the latest geological processes. The continental ice sheet that retreated about 12,000 years ago, and the resulting melting and relocation of sediments and later hydrological processes have had a major impact on the surrounding nature. In order to protect the characteristic landscapes and the semi-cultural landscapes of the Haanja Upland, the Haanja Nature Park was founded.

If you are on a journey to Setomaa, the Forest Trail will now run along small village roads and across forested hills towards the edge of the upland. As you approach Tsiistre, the hills here become flatter and the fields get bigger. In the southbound section of the Forest Trail, the path will lead to a very varied and mosaic landscape characterized by large forest massifs, smaller patches of bogs and fields, solitary farmsteads and enclosed villages, and very winding roads. By the end of the day, the Forest Trail will reach the Estonian-Latvian border.

VAATAMISVÄÄRSUSED

1 **Väike-Palkna maastikukaitseala.** Ala asub Läti Vabariigi piiri ääres Haanjas ja moodustab ühtse terviku Lätis asuva kaitsealaga.
GPS: 57.6083, 26.9716

2 **Rogosi mõis.** 17.–19. sajandist pärinev mõis on ainus säilinud linnamõis Eestis.
GPS: 57.6361, 27.0880

3 **Mustahamba tamm.** Puu ümbermõõt on 6,65 m ja kõrgus 25 m, tamm arvatakse olevat üle 350 aasta vana.
GPS: 57.65165, 27.01322

4 **Viitina mõis ja park.** Viitina mõis oli rüütlimõis, mida esmakordselt mainitakse 1542. aastal.GPS: 57.6927, 26.9458

5 **Haanja looduspark.** Ligikaudu 18% looduspargi territooriumist asub kõrgemal kui 250 meetrit merepinnast. Siin asuvad Baltimaade kõrgeim tipp Suur Munamägi (317,4 m) ja Eesti sügavaim järv Rõuge Suurjärv (38 m).
GPS: 57.7166, 27.0499

6 **National Geographicu kollane aken Haanjas**.GPS: 57.71374, 27.05497

7 **Haanja puhke- ja spordikeskus.** Murdmaasuusarajad nii algajatele kui ka kogenud suusatajatele.
GPS 57.7227, 27.0488

8 **Haanja kettagolfi *(disc golf)* park.** Pargis on peaaegu 2 km pikkusel rajal kokku 18 korvi.
GPS: 57.7227, 27.04888

9 **Tsiistre linamuuseum.** Muuseumisse on kokku kogutud kiulinaga seotud pärimus ja vajalikud tööriistad. Muuseumis on eraldi väljapanek Prastuli talu väärika ajaloo kohta.GPS: 57.65432, 27.19228

10 **Nopri talu.** Nopri talu toodang – piim, jogurt, hapukoor, juustud, võided, kohupiimakreemid, smuutid jpm – on kohalik, vähetöödeldud ja tervislik.
GPS: 57.6475, 27.2019

11 **Kirikumäe järv.** Metsa- ja niidukooslused.GPS: 57.68731, 27.25210

12 **Vastseliina piiskopilinnuse keskaja elamuskeskus.** See on legende täis koht, kus näete kindluse varemeid ja 14. sajandist pärit pühakoda. NB! Lossi territooriumile sisenemisel kehtivad lisatasud.
GPS: 57.729180, 27.361285

13 **National Geographicu kollane aken Vana-Vastseliinas.**
GPS: 57.72910, 27.36219

TURISMIINFO
WWW.VISITVORU.EE

WORTH SEEING

1 **Väike-Palkna nature reserve.** Located just off the Latvian border and forms an integral whole with the nature reserve in the Republic of Latvia.
GPS: 57.6083, 26.9716

2 **Rogosi castle manor in Ruusmäe.** First mentioned in 1957.
GPS: 57.6361, 27.0880

3 **Mustahamba oak.** The tree has a circumference of 6.65 m and height of 25 m. The picturesque oak tree is thought to be over 350 years old.GPS: 57.65165, 27.01322

4 **Viitina manor (and park).** It was a knight's manor, first mentioned in 1542.
GPS: 57.6927, 26.9458

5 **Haanja Nature Park.** Roughly 18% of the territory of the nature park lies more than 250 meters above the sea level. Here, one can find the highest peak in the Baltic States, Suur Munamägi Hill (317.4 m) and the deepest lake in Estonia, Lake Rõuge Suurjärv (38 m).
GPS: 57.7166, 27.0499

6 **National Geographic yellow window in Haanja.**GPS: 57.71374, 27.05497

7 **Haanja recreation and sports centre.** The skiing slopes and cross-country skiing for beginners and experienced skiers alike.
GPS 57.7227, 27.0488

8 **Haanja disc golf park**. A total of 18 baskets on a course of almost 2 km.
GPS: 57.7227, 27.04888

9 **Tsiistre Flax Museum.** The museum has a collection of folk linen and tools needed to process flax. Exhibition about the history of the farm.GPS: 57.65432, 27.19228

10 **Nopri dairy farm and shop**. The produce of the Nopri Farm - cheese, curds, yogurt, cottage cheese and other milk products - is local, healthy, and tasty.
GPS: 57.6475, 27.2019

11 **Lake Kirikumäe.** Forest and meadow communities.GPS: 57.68731, 27.25210

12 **Entertainment centre in the Vastseliina Episcopal Castle**. This is a place full of legends. Ruins of the fortress and a sanctuary from the 14th century. NB! When entering castle grounds additional fees will apply.
GPS: 57.729180, 27.361285

13 **National Geographic yellow window in Vana-Vastseliina.**
GPS: 57.72910, 27.36219

TOURISM INFORMATION
WWW.VISITVORU.EE

HEA TEADA ! / GOOD TO KNOW!

- Toidupood asub Haanjas (1 km). 16. ja 17. päevateekonnal pole ühtegi poodi. Nopri talupood Tsiistre lähedal on 18. päevateekonna algusosas.
- There is a food store in Haanja (1 km) . There are no stores on the route of day 16 and 17. Nopri Farm store is located near Tsiistre, in the beginning of day 18.

HAANJA–TSIISTRE, 15 km

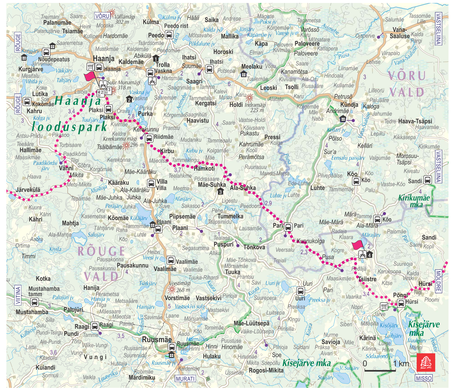

TSIISTRE–VANA-VASTSELIINA, 19 km

WWW.BALTICTRAILS.EU

VÕRUMAA
EESTI MAATURISM ESTONIAN RURAL TOURISM
Interreg Central Baltic
EUROPEAN UNION European Regional Development Fund
HÄDAABINUMBER EMERGENCY 112